

Landesbibliothek Oldenburg

Digitalisierung von Drucken

Jonstoni Historia Naturalis

Ioannis Jonstoni|| Theatrvm|| Vniversale Omnivm|| Animalivm|| Insectorvm

Jonston, Jan

Heilbrunna, MDCCLXVIII.

VD18 90529197

Titvlvs II. De Insectis aquaticis apodibus.

urn:nbn:de:gbv:45:1-11095

utpote quae ad cubiti longitudinem accedat, tenuior, colore ad candidum vergente. A capite ad caudam pedes utrinque habet plurimos, veluti superior. Aldrovandus addit ex Gesnero tertiam, colore miniaceo. Gesnerus videtur quaedam ex his in dubium vocare, dum Aristotelis descriptionem attendit. Minores terrestribus facere Aristoteli: Brasavolum vero ad se misisse duos pollices longam, apud se vix duos digitos aequare: Rondeletii longe majores esse, Marcellum Virgilium terrestribus longiores facere. Quod forma attendatur, longe aliam caudae capitisque in terrestribus vidisse. Vt sit, in laceratorum marinorum, ut et acuum ventriculo saepe eas reperit Rondeletius: ita ut exinde, iisdem hos pisces vesci colligi possit: et quia in alto mari vivant, in littoribus aut littorum saxi easdem vivere, falsum sit. Appetere nidorulenta; hamum devoratum simul cum interaneis dejicere, dejecto, ista iterum intro recipere; piscatoribus quod si hamum attigerint, nullus piscis ad hamum post accedat, infestam esse; attactam a durere; naturae ipsius

Moufet. 2. est.
c. 39.

Moufet. 2. est. Moufet. 2. in limosis stagnis, et ubi ostreae saginantur, latere scri-

psit. Nonnus psyllothrion ex thuris, atramenti sutorii ana unc. ij. scolopendr. unc. iij. tritis, et cum calcis pulvere commistis commendat.

De Vermibus in tubulis nascentibus, ita Rondeletius. Nascuntur in saxi marinis et super concharum vetustarum testas, tubuli vel Siphunculi testacei, rotundi, asperi, candidi, intus laevissimi, quorum alii recti sunt, alii contorti et replicati. In his procreantur et vivunt vermes, qui foras se exerunt hauriendae aquae gratia. Hi colore, substantia, scolopendrae rubrae similes sunt, figura et magnitudine nonnihil differunt: longissimi enim digiti magnitudinem non excedunt. Pars posterior folii myrtei modo in acutum desinit. Priore parte utrinque pedes habent, veluti scolopendrae, unde fistula prominet in extremo obrusa tubae modo, et perforata, qualem in asilo marino depingemus, ea aquam trahit. Horum vermiculorum testa Pharmacopaei nostri utuntur, in compositione unguenti citrini pro dentali. Huic similem testam etiam dentale vocant, quo in eodem unguento utuntur.

Hujusmodi aliquot picturae superiori aspersimus.

TITVLVS II.

De Insectis aquaticis apodibus.

CAPVT I.

De Hirudine.

Absoluta insectorum aquaticorum pedatorum historia, ad apoda progredimur, Haec vero intra *Hirudines*, *Stellas*, *Hippocampum*, *Vnam marinam*, *Oripem*, *Lumbricum marinum*, *Setam*, *Vermem Indicum*, et alios consistunt.

Nomen. Hirudinem quidam ab haerendo, quod corporibus haereat, alii ab hauriendo Latinis dictam esse putant. Dicitur Latinis et *Sanguisuga*. Graeci *βδέλλα*, et quidem *ιδάρον*, *δυναίαν* dixere, sine dubio, a *βδέλλω*

Aldrov. H.
Inf. 7. c. 11
Moufet. 2.
c. 41.

λω, βδέλλω, ἀμύλω, ἐμπύλω, ἐμύλω. Hesychio dicuntur *δεμβλαῖς* et *βλέταις*, et *δρίλαεις*, secundum Elienses. Eidem *βαίτουξ βδέλλα* est.

Duorum est generum. *Marina* nempe, et *Lacustris*. Illa, Rondeletio describente, digiti est magnitudine, cervice graciliore, cauda paulo crassiore. Os et caudae extremum Polyporum acetabulis similia sunt, ut eorum adhaesione sese trahant. Corpus insectorum modo ex multis annulis circulisve constat, sed

Differentia.
Rondel. de
Inf. c. 7.

sed duriore cute quam palustres, quod in causa est, cur non ita in globum se contrahere, nec ita se colligere possint, sed caudam tantum et caput proferunt, et retrahunt. Interna omnia continuo ductu producta et indistincta. In luto vivit, virus olet, cibo idonea non est: pisces tamen lutosi et litorales ea vescuntur. In oleo antiquissimo decocta aurium dolorem sedat. In oleo amygdalino, vel Chamaemelino, dolorem haemorrhoidum. In vino, vulneribus nervorum et convulsionibus utilis est. Vitae alopecias cum aceto curant.

Lacustres circulis velut inter se colligatis constant, quorum opera quandoque in globum contrahuntur. Ossibus et pinnis carent. Os illis trianguli instar, id vulnus inflatum ostendit. Villanovanus fistulam in ore more culicis tribuit. Alii in majoribus acutius, in minoribus rotundum; in omnibus foramen in medio exile, observare. Ab ore ad alvum continuus est meatus. In mortuis longitudo circiter digiti. Lineis et punctis nigris notantur omnes, reliquo colore variant. Varias differentias sortiuntur. Sunt quae caput magnum habent, coloris rufi, variis filamentis distinctae, lanuginosae, et venenatae. Sunt et aliae tenuiores, capite brevi, ventre rubro, quae in aquis puris habitant. Albertus Nigrarum et planarum; nec non quae in dorso virgulas rubeas et aliquantulum rugatas habent etc. meminit. Apud Helverios *Minores* sunt nigrae; *maiores* subvirides, striis per longitudinem subflavis aut ruffis, in quibus puncta aliquot nigricant. Vifae Venetiis *virides*, maculis hinc inde nigris resperfae. In fluentibus aquis, *albas*, perexiguas, ore utrinque in circulum lato, sed altero duplo latiore, quales vel piscibus nonnunquam adhaerent, invenies. In Mauritaniae quodam flumine septenum cubitorum, quae per gulam perforatam respirent, inveniri, Strabo prodidit. In jecinoribus boum similem hirudini lacustri vermem,

alii. Moufetus in *perforatas*, quas Europa non novit, et *Imperforatas* distinguit. Moufet. de Inf. 2. c. 41.

Ad *Naturam* earum pertinet, in paludosis et turbidis aquis ut plurimum, in saxosis, arenosis et claris, raro inveniri: ex putri nasci, nec scitur an coeant: autumno condit, per hyemem latitare, circa Calendas Maji, aut paulo ante, et quidem nonnisi tepido aëre apparere. Eadem sanguine vicitant. Vbi corpori adhaesere, non citius avelluntur, quam explatae decidunt: imo quanto magis trahuntur, tanto fortius insident, donec rumpantur. Caudae et ori innitentes moventur. Cannae inclusae retrorsum exeunt: et quia os valde acuere, et in tenuitatem se extendere possunt, per angustissima etiam elabuntur.

Magni sunt in evacuando sanguine in Medicina usus. Fugiendae rufae, magnorum capitum, virides, nigrae, et quae in limosis nimis agunt. Laudantur, quae ex aquis fluentibus rufae rotundae, colore jecinoris, parvorum capitum. Praestantissimae putantur, quibus venter rubet, dorsum viret, praesertim si ex aquis fluentibus fuerint. In Germania praeferruntur majores, ex nigro subvirides, striis per longitudinem ruffis, in quibus maculae nigrae sunt. Applicantur in vulneribus venenatis, capitis, colli, jecoris, lienis, genitalium membrorum, etc. morbis. Vfus Hirudinum.

De praeparatione, et modo utendi, abunde apud Medicos invenies. Nierem. H. E. 13. c. 19.

Huc spectat, *Lumates* molestissimi, ma hirudinis species, inter herbas et montium arbores vivens, semidigitum longa, et impense tenuis. Adhaerent iter agentibus, subeuntque quosvis humani corporis meatus, etiam angustos et foedos, neque prius discedunt, quam humano fatientur sanguine: tunc enim sponte cadunt, ac minus infestant Sole vigente. Remedium est, arundinibus quibusdam praeacutis eas avellere, aut sese tueri intra aquas, confidendo faxis. si quae forte adsunt, aut pyram construere, atque interponere ignem.

F ff

CAPVT. II.

CAPVT II.

De Stellis.

Aldrov. H.
Inf. 6. c. 18.
Nomen.

Datum Insecto huic *Stellae* nomen, quod stellas imitetur. Graecis est ἀστὴρ, Myrepso ἀστῆριον, modernis Graecis ἀστέριον, ut Gillius notavit; vel potius, ut Rondeletio visum, *saupis*, quod pali lignei infixi modo, radios habeant. Sylvaticus, Sydus marinum vocat; Cremonensis, Magiarastrum marinum.

Descriptio.

Osipsis versus caudam, in medio radiorum situm, inque gyrum quinque digitos ostendere, author est Bellonius: Excrementorum nullum exitum, et ore excerni quae supervacula sunt, Rondeletius. Duriore corio sive callo omnes integuntur; ideo Aristoteles cum aliis testaceis recensuit.

Rondel. de
Insect. c. 10.

Natura.

In marinis littoribus saepe conspeximus: vaganturque in mari, ut polypi, brachia deducendo, nunc antegradiendo, nunc in orbem convolvendo, et fuctu acerbulatorum, Echini modo, lapidibus adhaerent. Conchas aggrediuntur et devorant. Quinque in dissecto ventre cochleas invenisse scribit Rondeletius, tres integras, duas cum testis suis confectas. Adeo fervida ejus natura est, ut quicquid sumserit, id licet illico ab ea extrahatur, biscoctum, (δισκοκτον) appareat. Plinius dicit, tam igneum fervorem ei esse tradi, ut omnia in mari contacta adurat, omnem cibum statim peragat. Extra aquam torpescere, prodidit Bellonius, in aquam immersas, et supinas instratas, promuscides in extrema plusquam quinque millia exerere cernet, et in pronam partem moveri.

Arist. H. A.
5. c. 15.

Plin. H. N.
9. c. 6.

Esse.

Esse quasdam in *cibis*, ex Bellonio colligimus. In *Medicina*, Hippocrates, nigras cum brassica et vino odorato adversus uteri strangulationem propinat. Apud Myrepsum inter suffimenta contra epilepsiam recensetur. Inter psilothra a Galeno numerari, certum: et Gesnerus, carunculam, in quibusdam edulem esse scribit, reliquam substantiam

pilos deperdere. Laevem, ad peritonaei rupturam, cum ononide, felici cum successu applicari posse existimat.

Rondel. de
Insect. c. 14.

Differentias et Genera si attendamus, sunt plura. Sunt parvae, magnae: sunt, quae flavescunt, nigricant, cinerascunt: sunt aculeatae, laeves, longae, breves. Optime vero, in eas quae quinque radiorum sunt, et quae plurium distinguuntur. Illae *Cartilagineae*, *Testaceae*, *Laeves*, *Pectinatae*, *Echinatae*, *Arborescentes*, *Solares*.

Differentiae.

Cartilaginea prone et supine exhibetur. Supine partis marginibus puniceis, reliqua pars intima, et quae hisce marginibus continetur, sanguineis maculis et albis, veluti in quodam marmoris genere, conspersa. Pronae vero partis margines admodum sunt sanguineae: quinque in medio rimae, in singulas partes abeuntes, maculis autem coeruleis, ea pars, quae margines undique contingit, insignitur: haec aliae sequuntur prope medium maculae rubicundae.

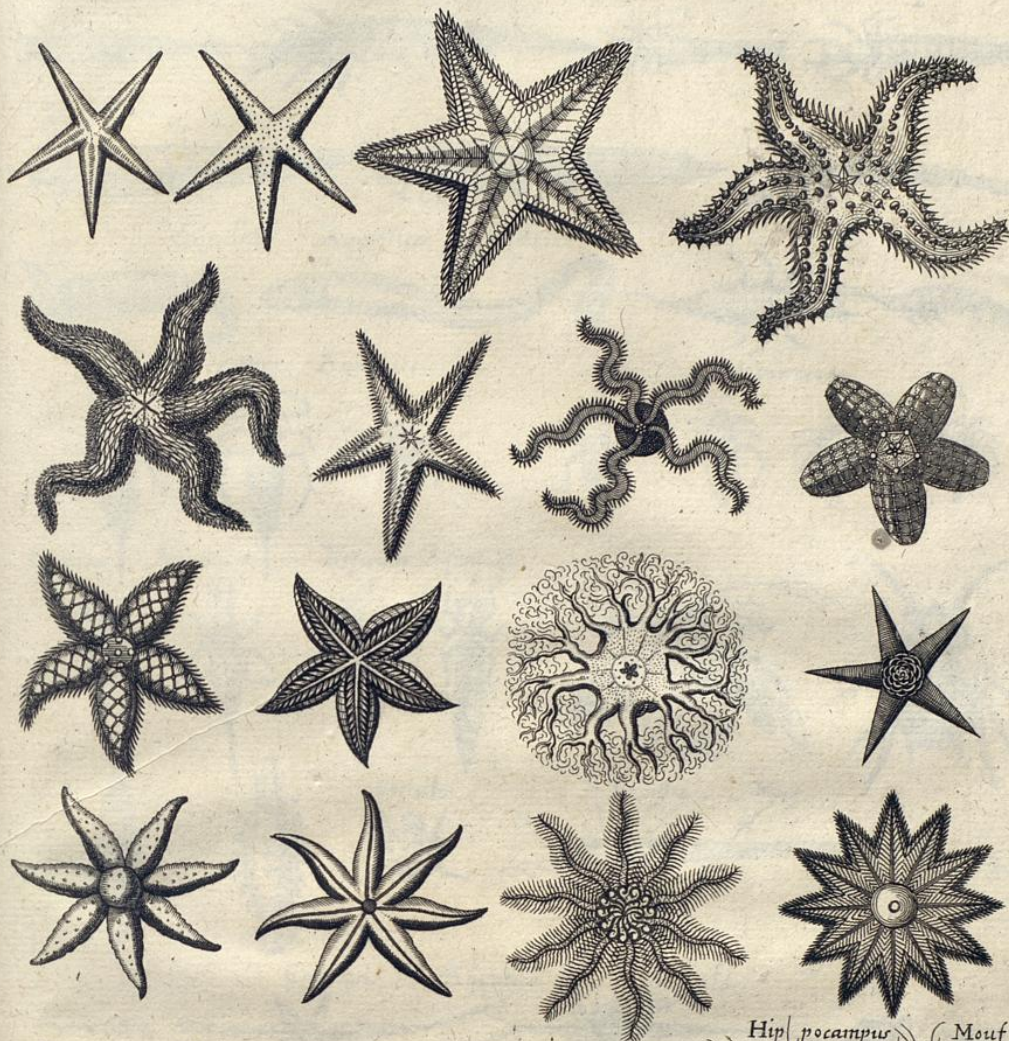
Testacea dicitur, non quod vere testacea sit (nam exsiccata, cum cortice teri manibus, quamvis aegre, potest) sed quod duritie corticis, magis quam aliae stellae, quas unquam observavi, ad testacea accedat. Haec cortice candicat, spithamam longa quoquoversum dimensa, nempe ab uno radio ad alterum, qui e regione est.

Distant autem extremitates cujusque radii a proximis mediam spithamam aut paulo amplius. Possent etiam non immerito tuberosa, et verrucaria nuncupari, nam superiori parte in singulis radiis tubera, et verrucas habet.

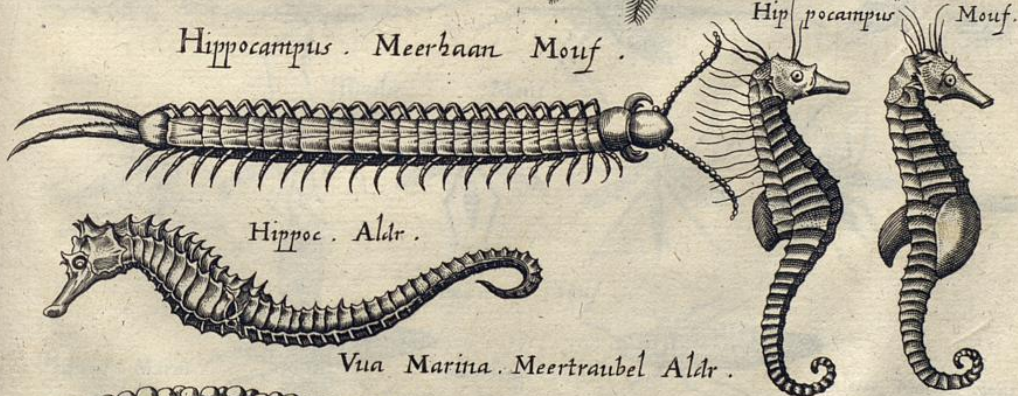
Laevis est duplex: *Rondeletii* nempe, aculeis enim omni ex parte, atque asperitate caret. Radii longi sunt rotundi, flexibiles, murium caudis per similes: eorum integumentum cortici serpentum simile est: et

ob

Stellæ s. asterium Marina. Meerstern Aldr. Tab. xxvi

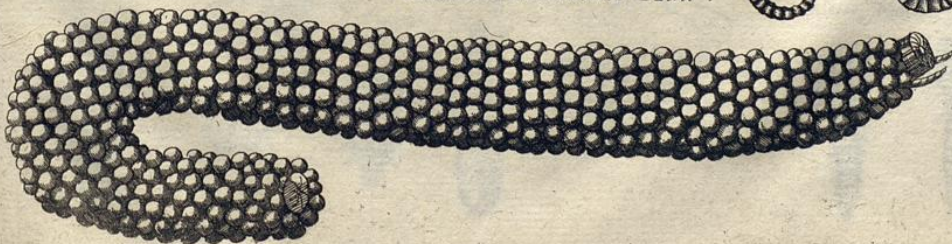

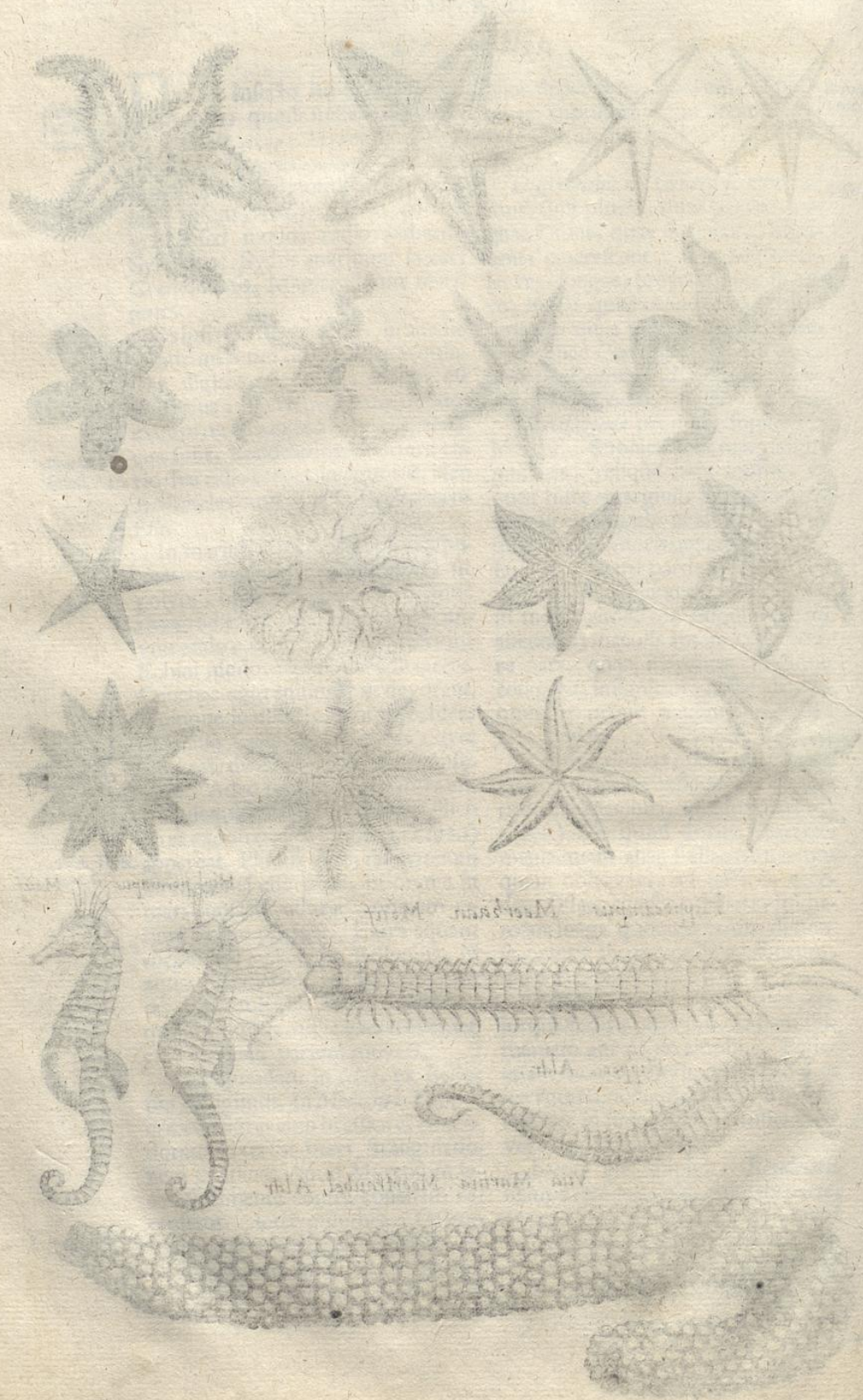
Hippocampus. Meerhaan Mouf.

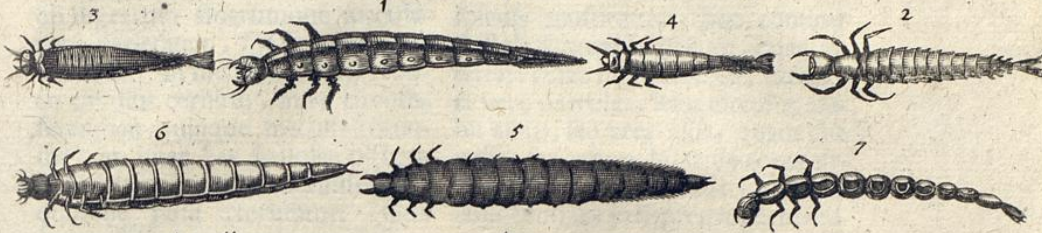
Hippoc. Aldr.

Vua Marina. Meertraubel Aldr.

Squillæ Aquaticæ Mouf.

Squillæ Aquaticæ Aldr.

Mouf. Scorpiones Aquatici

Notonecta

Lacertæ Aquaticæ Forficulæ Aquat. M.

Corculy

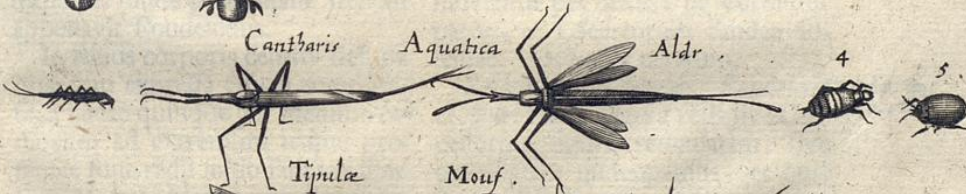

Locustæ

Mouf.

Cantharis Aquatica Aldr.

Tipulæ

Mouf.

Cicada Mouf.

Pedicul. Marin.

Meerleufs

Pulices Marini Mouf.

Astrus Asilo aq: Meereset

ob nigrarum albarumque macularum varietatem, spectaculum jucundum. In medio corporis trunco circulus cernitur, intra circumferentiam quinque maculis rotundis: et inter has stellulae pictura distinctus, a cujus circumferentia quinque radii exoriuntur. Oris compositione a caeteris non differt, nec victus ratione. Brachiorum longitudine, et vario flexu celerrime natat. Et *Aldrovandi* qui duas ponit.

Prima est prona parte et supina colore Lapidis lazuli: in medio punctulis nigris, et circulis aureis novem radiorum, ac totius corporis ea magnitudo est, qua cernitur. Prona pars variis coloribus delineata, cujus medium, et colorem, et figuram pentaphylli aemulatur.

Secunda multo praescripta minor, undique colore ferruginea, sed nigris aspersa maculis mediam spithamam, aut amplius longa.

Pectinatarum quinque sunt species. *Prima* Rondeletii, primae ejusdem similis, iis demptis, quae sequuntur. Radii circa rotundum corpus dispositi, in exortu suo angulum acutum non constituunt, sed obtusum. Aculei, quibus latera muniuntur, rari, recti, pectinatim dispositi, unde pectinatam stellam appellavit Rondeletius.

In totius corporis centro stellula quaedam expressa est, a cujus ambitu lineae quinque per medium radiorum ad extremum usque protensae sunt, radii initio satis lati sunt. Rara est haec species, ore, dentibus, moribus, facultatibus aliis similis est.

Secunda cujus figura exprimitur (fol. 748.) marginibus albis pectinatim non recte, sed oblique dispositis: interius sanguineis undique conspersa maculis in centro stellulam habet admodum rubram, sed radiis constantem, tota pedem longa est.

Tertia nulla elegantior, ejusdem cum praedicta magnitudinis, colore, ac tuberculis spinosis admodum varia. Nam in medio est os, instar echini, quinque denticulis vix con-

spicuis constitutum, hoc continet stellula septem radiorum, quae interiori parte nigra fere est, exteriori vero coerulea, hanc circulus ambit albus, seu area alba, quam alia ruffa, seu carnea, hunc deinceps circulus circumdat ex undecim tuberculis constans in suprema parte acutis. Singuli autem radii tres habent tuberculorum ordines singulos vigintiquinque, aut triginta tuberculis constantes.

Quarta est haud dispari cum praecedenti longitudine, radiis albo coeruleis, marginibus pectinatis ferrugineis: in medio stellula est, ex sex punctatis radiis constituta.

Quinta quae quinque radiis inaequalibus et hirsutis constat.

Echinata est corpore exquisite rotundo, parvoque constat, et radiis quinque, sed brevioribus, unde fit, ut minor sit caeteris. Illi e parvo circulo, in quo crucis figura delineata est, veluti e centro, exoriuntur tenues frequentissimis aculeis horrentes, qua de causa echinatum Rondeletius nominavit, in lateribus dispositis. Radiorum flexuoso motu, serpentum ritu, repit haec stellula, et in sicco posita eos movere nequaquam desinit, quousque in partes disjecerit, quae separatae etiam moventur per flexus: ut Vermium partes, et Lacertorum caudae abscissae. Os habet ceratum.

Reticulata est duplex. *Rondeletii* Rondel. de Inf. p. 122. et *Aldrovandi*. Illam a retis sive Cancellorum figura reticulatam, sive cancellatam nuncupamus, et quia inter distinctiones, retibus vel cancellis similes extant tubercula quaedam rotunda, tuberosa etiam vocari potest. Inter majores stellas reponenda est, brachia enim ad pedalem longitudinem perveniunt, crassiora sunt aliarum stellarum radiis. Aculeis parvis utrinque eadem munita sunt. Os habet caeterarum modo. Eleganti illa et reticulata distinctione spectabilis est, et inter anathemata collocanda. Haec tuberculis rotundis coeruleis geminae Turcoiae aemulis, radiorum marginibus hirsutis et pectinatis:

F f f 2

qui-

quilibet radius supina parte apparet conus pinus ideae oblongior. Prona autem parte fertis, tum luteis, tum coeruleis. Singuli radii habent cauliculum tenuem per medium transeuntem.

Arborefcens a frondium et ramorum multitudine. Hujusmodi duas vidit Rondeletius. Vnam perennem apud Guilhelmu Pelicerum Monspeliensem Episcopum, ad Lerinum iselam captam, alteram ex Italia ad ipsum delatam. Ab aliis omnibus stellis plurimum differt. Radios quinque, sive truncos habet, in medio os cum quinque appendicibus, quae multis parvis dentibus horrent, pars ea depressa est, et submissa, ambitus tumet, in quolibet radiorum intervallo foramen, seu rima conspicitur. Quilibet radius statim in binos finditur, hi rursus in binos ramos dividuntur, atque ita deinceps, quousque ad tenuissimos, et capillorum tenuitatem referentes deventum sit. A quolibet oris angulo linea albicans prodit, et per omnium ramorum medium producit. Est autem, alioqui tota stella nigricat, et tenui, atque admodum dura, sed aspera cute tegitur, ramuli omnes intro flectuntur; quod argumento est hos tanquam cirros ad cibum captandum conditos esse, quibus undique dispositis in orbem praeda elabi non potest. Id spectaculum aliquando Rondeletius in mari studiose contemplatus est. Stellam parvo filo alligatam in mare demittebat, in quo expansis ramis natabat, sed praedam aliquam appropinquare sentiens, brachiis omnibus contractis amplexabatur urticae ritu. Rara est haec stellae species, et propterea inter anathemata suscipitur.

Solaris Sol marinus Rondeletio, qui solis referat picturam. Differt a stellis quod in his e medio corporis truncus veluti e centro radii enascuntur, in hoc vero ex corporis rotundi circumferentia breves, minime asperi superiore in parte, sed veluti ex squamis compositi, in lateribus vero parvis aculeis rigentes,

albi ad extremum usque gracilescentes. Corpus illud rotundum, in medio rosae pictae figuram expressam habet. Ore, victu, facultate a stellis non differt.

Stellae quae plurimum sunt radiorum, vel sunt septem radiorum, vel decem vel duodecim. Aldrov. de Insect. lib. 7. cap. 18.

Septenos quae habet, parte gibba colore ferrugineo obscuriore, spinosis, et parvis quibusdam tuberculis scabra, ac inaequalis, radiis in extremo laevi distortionem inflexis, parte concava ochrae fere dilutum colorem exhibet ad ferrugineum minimum quid tendentem. Extremi laterum, quibus cum medio corpore, tum brachiis juxta eorundem longitudinem sectis committitur, margine crenis, seu denticulis quibusdam albicantibus sunt asperi. Longitudo totius, ac latitudo in peripheriam aequalis est, palmi unius cum dimidio. Singuli vero radii tres prope modum digitos sunt longi, qui longissime a se mutuo palmi unius intervallo distiti sunt.

De illa quae *decem brachia* habet Aldrov. l. c. ita Columna. Nova et perelegans hujus stellae forma, ab aliis omnibus differens, nec adhuc descripta: nostro littori frequens, ita ut nec ulla retrahantur retia quin ipsi implicata, et simul cum piscibus in foro etiamnum invehatur. Haec admodum fragilis est, ut viva ne ab rete excipiat potius frangi patitur, ita illi se implexa cirris continet. Non vis ulla in extrahenda stella est adhibenda, cum radii sint geniculari, atque genicula conjungens cartilago sit admodum tenuis, qua de re facillime genicula dissolvuntur, nec quamvis radii omnes sint disrupti, emoritur, nisi longo post intervallo. Hujus color subrubens est, forma vero ab aliis stellis dissidere videtur. Haec enim parvum admodum corpus habet: radios quinque sed singuli in binos dividuntur, ita ut decem prima facie, videantur: semipedem longos, nec majores hucusque vidi: stellae majorem pedem aequat. Radii vero omnes geniculis parvis constant, atque singula genicula

v. de
. lib.
. 18.

. l. c.

Insecta Varia ad loca sua referenda

Apis sylv. nigra
nidg

Papiliones

Maximi

Papil. exiguo

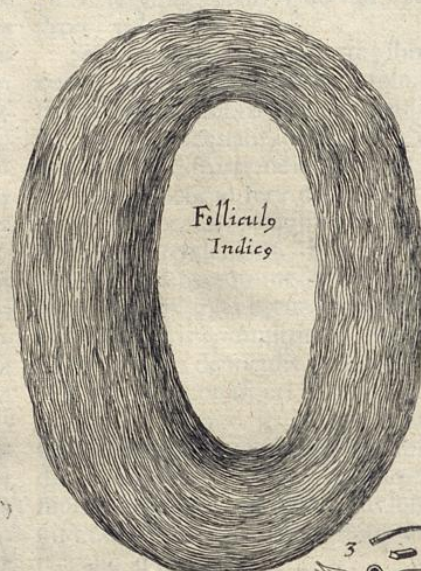
Musca

Phalangium

Tarantula

Folliculus
Indicus

Vermes in tubulis delitescetes

Physali

Mouf.

Circindes

Teredines

Vermis fari-
nae

Eruca.

Eruca.

Eruca.

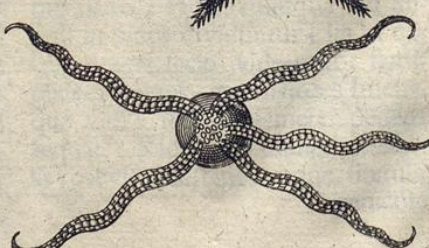
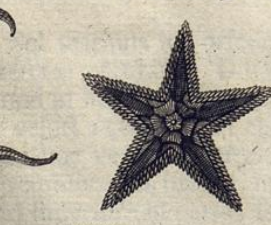
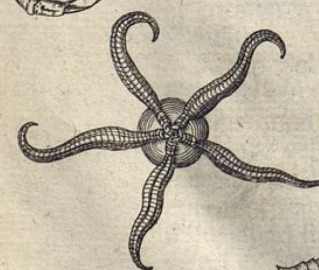
Eruca.

Stello

Mar.

genicula formam trianguli habent, lineae quidem secantes nunc in dextram, nunc in sinistram partem conjunguntur, spirarum modo, quae alternatim angulos oppositos conficiunt. E singulorum vero triangulorum basi, cirri etiam, ut bases quoque utrinque alternatim producuntur, simili modo geniculati, minimi digiti longitudine, et canabini fili crassitie, quibus maxime implicatur, graditur, et apprehendit: Horum superiores parum longitudine, sicuti et crassitie alios inferiores ad extremum usque superant. E centro ipsius alii tenues cirri fili etiam crassitie, et eodem modo geniculati, majores digiti longitudine exeunt, quorum superiores inferioribus minores sunt, atque contrario modo, quo radii majores curvantur, quibus eam apprehendere, atque in os adducere censo, in quorum umbilico visitur inesse, ex adversa parte corpus conspicitur rotundum, laeve molle, cujus inte-

riora propter tenuitatem considerare nequivi: ipsa vero facillime disjungitur a stella: laevis est tota, sed aspera tactu videtur propter geniculorum, et cirrorum multitudinem, crusta integitur duriuscula, ita ut offeis geniculis, sed non admodum duris, compacta videatur. An splendeat, ut alia noctu, cum vivam domi habere non potuissim, experiri non potui. Haec Fabius Columna.

Postrema duodecim habet radios, qui quidem singulis singulos habent caules coeruleos per medium transeunt, a quorum utroque latere sunt striae, seu lineae transversae, sanguineae frequentes: in medio quoque circulus ejusdem coloris, undique radiorum margines denticulati, coloreque albicante. Tam variae, et multiplices stellarum formae conspiciuntur, ut quaerendi, et contemplandi nullus sit finis.

CAPUT III.

De Hippocampo et Vva marina.

Aldrov. H.
inf. 6. c. 16.

Hippocampo, ab ἵππος et κάμπος nomen datum est. Repando enim est corpore, et in arcum se curvante, erucasque cauda maxime refert: reliquo vero corpore, equum imitatur. Marcellus voce ἵππος, magnitudinem denotari putavit. Nonnulli gallum marinum, quidam Salamandram marinam dixere.

Rondelet.
de inf. c. 9.

Ita eum nobis Rondeletius descripsit. Hippocampus toto corpore incisuras habet, dodrantalem magnitudinem non superat, saepe minor reperitur, pollicis est crassitudine, rostro oblongo, tubuli modo cavo sine scissura, ab inferiore ejus parte operculum foramini opponitur, ad claudendum, vel demittitur ad aperiendum: oculos habet rotundos, satis prominentes, in capitis vertice pili erecti sunt, qui adeo tenues sunt, ut non in mortuis et exsiccatis,

sed in viventibus tantum Hippocampis, et natantibus appareant, quemadmodum et qui in reliquo sunt corpore. Toto capite, collo graciliore, ventre protuberante, equo valde similis est.

Post oculos quo in loco in caeteris piscibus branchiae esse solent, pinnulae duae articulis similes sunt, maxime ob situm, utrinque unica. Branchiae vero nullae sunt, neque rectae neque detectae, sed supra dictas pinnulas duo sunt foramina sursum spectantia. Sub ventre rimulas duas habet. Ex una alvi excrementa, ex altera ova foras emittuntur. Cauda reliquo corpore tenuior est; quadrata, cum exochis aculeatis, toto etiam est corpore similiter aculeato, veluti ex cartilagineis circulis compacto, ex quibus aculei exant, membranulis intermediis, ut nulla caro appareat. Colore est

G g g

fulco

fusco punctis albis notato, ventre albicante. Ventriculum pro corporis ratione satis magnum habet, hepar rubrum, similiter ova rubra, cor exiguum. Caudam quovis modo inflectas, et qualem vivo figuram tribueris, talem mortuus et exsiccatuſ ſervat.

Aelian. H. Anim. 14. c. 16.

Venenatum, ſed ſolo ventre Aelianus prodidit. Qui ex vino decoctum bibit, primo ſingultit, mox ſicca tuſſi afficitur. Venter ſuperior intumeſcit; per nares aquoſa piſculenti odoris egeruntur: oculi ſanguine ſuſfunduntur, etc. Qui evadunt, aquam, mente capti, ſummo ſtudio proſequentur. Remedium, acetum in quo ſepia ſuffocata eſt, Aëtius ponit. Veneficæ eum in amatoriis uſurpant.

Plin. H. N. 3. c. 6. 7. Galen. I. 11. ſimpl. c. 41.

Uſus eorum ſingularis in canis rabidi morſu eſt, ut apud Aelianum habemus. Plinius leporis marini venenum reſtinguere potos; alligatos Venerem concitare ait. Galenus, uſtos alopeciiſ prodeſſe ſcribit. Vehementer vermes, ſi torreantur, et cum aqua abſynthii propinentur pellere Rondeletius ex Graeco quodam habuit.

Rondel. de Inſect. c. 25. Aldrov. H. Inf. 7. c. 17.

De Vva marina ita Aldrovandus. Piſcatores noſtri, inquit Ronde-

letius, ova ſepiarum racematim compacta a pediculo uno dependentia, earundem atramento aſperſo Vvam marinam nominant. Eſt etiam Vva marina zoophyton, diverſum ſane ab eo, quod nobis depinxit Rondeletius, cujus imaginem, cum de zoophytis agimus, tradituri ſumus: de hoc loquitur Plinius cum ſcribit. Rerum quidem non ſolum animalium ſimulachra (mari) ineſſe, licet intelligere intuentibus uvam, gladium, ſerras. Nos vero et hocce egregium aſpectu animal Inſectum potius, quam alterius cuiuspiam generis Vvarum racemum vere referens in Oceano deprehenſum damus depiſtum, et ad vivum delineatum, ea magnitudine, qua depiſtum videtur in hac tabula: acinis ſane undiquaque reſertiſſimum, quorum alii coerulei: alii amethiſtini: alii rubentes; capite duobus corniculis Limacis inſtar praemunito, movetur motu progreſſivo.

Et tantum de Inſectis. Si quid interim ſcitu dignum obſervatum fuerit, addi poterit poſterum.

Quia vero ita Hiſtoriam

Animalium abſolvimus,

SOLI DEO ESTO GLORIA, IN SEMPITERNA
SECVLA, AMEN!

INDEX

INDEX IN HISTORIAM NATURALEM DE INSECTIS IOHANNIS IONSTONI,

Medicinae Doctoris, prior numerus Historicae descriptionis paginam seu
locum indicat, posterior Tabulam Iconisfimi demon-
strat.

A.		Pag. 61.
A nelytia Bipennia.		
Detectipennia.	1.	
Quadripennia.	1.	
membranacea.	1.	
farinacea.	38.	
Anthrenus.	136.	
aquaticus.	201.	
Apis, Nomen, 1. t. 1. Descriptio, Locus, 2.		
Generatio, 3. Vicus, Aetas, 5. Volatus, 8.		
nus, Odoratus, Auditus, Antipathia Morbi,		
Ingenium, 6. Vfus, Differentiae.	8.	
Apis amphibia.	11.	
Aqua mulsca.	15.	
Araneus, tab. 18. Nomen, Descriptio, Locus, Vi-		
tus, Generatio, 140. Antipathia, Ingenium,		
141. Nocumenta et Remedia, Vfus, Differen-		
tiae.	142.	
Ascarides.	196.	
Afellus, Nomen, 180. Descriptio, Generatio, 88.		
t. 23.		
Afellus arvensis.	136.	
Afilus, t. 101. Nomen, Descriptio, Natura, 77.		
Differentiae.	78.	
aquaticus f. marinus.	201.	
Attelabus.	201.	
arachnoides.	203.	
Aureliae Aldrovandi.	179. t. 22.	
Axacooulin.	188.	
B.		
Beftiola alata Moufeti.	92.	
Blattae, Nomen, Descriptio, Vfus, Differentiae.	116. t. 16.	
Bombylius.	199.	
Bombycis aemulus Temicli dictus.	180.	
Bombyceum hiftoria.	164.	
Bombyx.	164. t. 22. 23.	
Bruchus.	87. t. 11.	
Buprestis, t. 16. Nomen, 110. Descriptio, Locus,		
Vicinus, Venenum, Differentiae.	111.	
Buprestis Dodonaei vera.	93.	
C.		
Cantharides, t. 16. Nomen, Descriptio, Locus,		
Vicinus, Generatio, Nocumentum, 107. Vfus,		
differentiae.	108.	
Cantharides aquaticae.	201.	
Cera, Nomen, t. 2. Descriptio, 19. Locus, Na-		
tura, Differentiae.	20.	
Chrysalis.	60.	
Cicada, Nomen, 30. t. 11. 12. 13. Descriptio,		
Locus, Vicinus, 31. Generatio, Aetas, Cantus,		
32. Natura, Vfus, Differentiae.	33.	
aquatica.	201. t. 12.	
Rondeletii.	92.	
Cicindela, t. 16. Nomen, Locus, 113. Generatio,		
Vfus, Differentiae.	114.	
Cimex, Nomen, Descriptio, 125. t. 3. Locus, Ge-		
neratio, Fuga, Vfus.	126.	
Cimices sylvestres.	34. t. 17.	
Genera varia.	35.	
Congener Tauri volantis Brasiliensis.	106. t. 16.	
Corculus.	201.	
Coffi.	188.	
Coyayhoal.		Pag. 181.
Crabrones, t. 1. Nomen, Descriptio, Locus,		
Vicinus, Generatio, 28. Antipathia, 29. Vfus 30.		
Cucujus.	112.	
Cuchipilutl.	188.	
Culex, t. 10. Nomen, Descriptio, Locus, 79.		
Cibus, Generatio, Natura, Remedia, 80. Vfus,		
Differentiae.	81.	
Curculio.	180.	
E.		
Ephemerum musca.	78.	
Erucac, t. 19. 20. 21. Nomen, Nutrimentum,		
Generatio, Natura, 151. Vfus, Damnum,		
Remedia.	152.	
glabrae Moufeti.	152. t. 19. 20.	
hirsutae densioris pili Moufeti.	152. t. 19.	
rarioris pili Moufeti.	156.	
Erucac Aldrovandi Tabulae primae, 157. t. 21.		
secundae, 158. t. 21. tertiae, 159. t. 21.		
quartae, 161. t. 21. quintae, 161. t. 21.		
Textae, 163. t. 21.		
F.		
Forbicinae.	131. t. 17.	
Forficula.	117. t. 16.	
aquatica.	201.	
Formica, t. 17. Nomen, Descriptio, Locus, Vi-		
tus, Generatio, 120. Natura et Ingenium, An-		
tipathia, 122. Vfus, Damna et Remedia, Dif-		
ferentiae.	123.	
alata.	118.	
Fucus, tab. 1. Nomen, Descriptio, Generatio, 22.		
G.		
Gryllus, Nomen, Differentiae.	91. t. 12.	
Gryllotalpa Moufeti, Nomen, Differentiae.	93.	
t. 12.		
H.		
Herbivorae.	73.	
Hippocampus.	211. t. 26.	
Hirudo.	lacustris. 207. t. 25.	
marina. 206. t. 25.		
Holfspecht Tigurinatorum.	86.	
Humitugae.	73.	
I.		
Insecta aptera octo pedum.	137.	
duodecim et quatuordecim pedum.	151.	
aquatica.	200.	
apoda.	206.	
multipeda.	204.	
paucipeda.	200.	
pedata.	200.	
Insecta Coleoptera f. Vaginipennia.	82.	
Terrestria apoda.	185.	
pedata non alata.	120.	
paucipeda.	120.	
multipeda non alata.	170.	
Involvulus Plauti.	112.	
Ips.	112.	
Julus.	183. t. 23.	
K.		
Supfervorm.	197.	
G g g 2	Lacer.	